T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 21.10.2026
Sayı: 769

İYİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hukuk devleti, kamu gücünün keyfilikten uzak kullanılmasını ve herkesin aynı hukuki güvencelerden eşit biçimde yararlanmasını gerektirir. Yaşam hakkının, kişi özgürlüğünün ve güvenliğinin korunması; ifade ve basın özgürlükleri ile hak arama hakkının güvence altına alınmasından ayrı düşünülemez. Bu güvenceler, kişilerin siyasi görüşlerine, toplumsal konumlarına veya kamu makamlarıyla ilişkilerine göre farklılaştırılamaz. Adalet sistemi, tehdide uğrayanı korumakta da eleştiride bulunanın haklarını gözetmekte de aynı kararlılığı göstermelidir. Hukuki güvenliğin sağlanması ve toplumun adalete duyduğu güvenin korunması, hukukun herkes için eşit, öngörülebilir ve tarafsız biçimde uygulanmasına bağlıdır.

Tehdit ve baskılar karşısında kişilerin korunması ve suç iddialarının etkili biçimde soruşturulması konusunda yaşanan sorunlar araştırılmalıdır. Gazetecilik faaliyetleri nedeniyle yürütülen soruşturmaların ve uygulanan özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirlerin temel haklar üzerindeki etkileri incelenmelidir. Hukukun kişilere göre farklı uygulanması yönündeki kaygıların nedenleri ve adalet sistemine duyulan güveni zedeleyen yapısal sorunlar ortaya konulmalıdır. Yaşam hakkını, savunma hakkını, basın özgürlüğünü, kanun önünde eşitliği ve hukuki güvenliği güçlendirecek yasal ve idari tedbirler belirlenmelidir. Bu amaçla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakan Şeref OLGUN
Afyonkarahisar Milletvekili

Uğur POYRAZ
Antalya Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Hukuk devleti, kamu gücünün herkese aynı hukuki güvencelerle ve keyfiliğe yer bırakmadan uygulanmasını gerektirir. Anayasa'nın 2 ve 10'uncu maddelerinde güvence altına alınan hukuk devleti ve eşitlik ilkeleri; 17'nci maddesindeki yaşam hakkı, 19'uncu maddesindeki kişi hürriyeti ve güvenliği, 26 ve 28'inci maddelerindeki ifade ve basın özgürlüğü ile 36'ncı maddesindeki hak arama hürriyetiyle birlikte değerlendirilmelidir. Adalet sistemi, tehdide uğrayanı korumakta da eleştiride bulunanın haklarını gözetmekte de aynı kararlılığı göstermelidir.

Avukat Afşin Hatipoğlu, 20 Ekim 2026 tarihinde kamuoyuna yaptığı açıklamada, Sözcü TV'de katıldığı canlı yayın sırasında yabancı ülke kodlu numaralardan arandığını; Daltonlar adlı suç örgütünün adını kullanan kişilerin yayını terk etmesini istediğini ve 5 milyon lira ödemediği takdirde öldürüleceği tehdidinde bulunduğunu belirtmiştir. Hatipoğlu, belgeleriyle suç duyurusunda bulunduğunu ve koruma talep ettiğini; İstanbul Emniyetinde yapılması planlanan görüşmenin iptal edilerek polis merkezine yönlendirildiğini de açıklamıştır. Bu beyanlar, tehdit ihbarlarının ve koruma başvurularının nasıl ele alındığının açıklığa kavuşturulmasını gerektirmektedir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 1'inci maddesine göre avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı temsil eder. Avukatların hukuki görüşlerini açıklarken tehdit yoluyla susturulmak istenmesi, savunma hakkı ve kamusal tartışma ortamı bakımından da ele alınmalıdır. Hatipoğlu'nun başvurusu üzerine risk değerlendirmesinin ne zaman yapıldığı, hangi koruma tedbirlerinin değerlendirildiği ve idari bir gecikme veya ihmal bulunup bulunmadığı araştırılmalıdır. Bir vatandaşın can güvenliğinin sağlanması, kişisel ilişkilerine veya sesini kamuoyuna duyurabilmesine bağlı olmamalıdır.

Diğer yandan, sermaye piyasalarındaki işlemlere ilişkin ve kamuoyunda fon soruşturması olarak anılan dosya hakkındaki haber ve açıklamalar adli işlemlere konu olmuştur. Gazeteci Ali Tarakcı, fon tartışmaları sırasında bir bakanın istifa edeceğine ilişkin paylaşımı nedeniyle 26 Eylül 2026'da tutuklanmış; 9 Ekim'de hakkında iddianame hazırlandığı kamuoyuna yansımıştır. Şaban Sevinç ve Mustafa Balcı da fon soruşturmalarına ilişkin açıklamaları nedeniyle 9 Ekim 2026'da halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçlamasıyla tutuklanmıştır.

Ticaret Bakanı Ömer Bolat'ın şikâyeti üzerine haklarında soruşturma yürütülen İsmail Saymaz ve Murat Ağırel ise 9 Ekim 2026'da ifade verdikten sonra imza ve yurt dışına çıkış yasağı şeklindeki adli kontrol tedbirleriyle serbest bırakılmıştır. Savcılığın itirazı üzerine 10 Ekim 2026'da iki gazeteci hakkında konutunu terk etmeme tedbiri uygulanmıştır. Ev hapsi olarak bilinen bu uygulama tutuklamadan farklıdır; ancak özgürlük ve gazetecilik faaliyeti üzerindeki ağır etkisi de göz ardı edilemez. Bu işlemler, ilgililerin suçluluğunun kesinleştiği anlamına gelmemektedir.

Fon işlemlerindeki usulsüzlük iddialarının ve varsa siyasi veya ekonomik nüfuz ilişkilerinin haberleştirilmesi kamu yararı taşır. Basın özgürlüğü suç işleme ayrıcalığı sağlamaz; buna karşılık bir haberin kamu görevlilerini rahatsız etmesi, tartışmalı olması veya resmen yalanlanması da cezai sorumluluğu kendiliğinden doğurmaz. Araştırılması gereken, haber ve eleştiri ile suç oluşturan fiiller arasındaki sınırın somut hukuki ölçütlerle korunup korunmadığı ve ceza muhakemesi tedbirlerinin kamuoyunun bilgi edinmesini caydırıcı bir etkiye dönüşüp dönüşmediğidir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 217/A maddesi, her yanlış veya tartışmalı açıklamayı cezalandıran genel bir yasak olarak uygulanamaz. Anayasa Mahkemesi suçun unsurlarının birlikte gerçekleşmesi gerektiğini vurgulamıştır. Bilginin gerçeğe aykırı olduğunun bilinmesi, kanunda sayılan güvenlik, kamu düzeni veya genel sağlık konularına ilişkin olması, kamu barışını bozmaya elverişli biçimde ve sırf halk arasında endişe, korku veya panik yaratma saikiyle alenen yayılması aranmalıdır. Bu unsurların yerini siyasi değerlendirmeler veya soyut kabuller alamaz.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100 ve 101'inci maddeleri uyarınca tutuklama; kuvvetli suç şüphesini gösteren somut deliller, kanuni tutuklama nedenleri ve ölçülülük koşullarıyla sınırlıdır. Adli kontrolün neden yetersiz kalacağı da somut gerekçelerle açıklanmalıdır. Aynı Kanun'un 109'uncu maddesindeki adli kontrol tedbirleri, özellikle konutunu terk etmeme yükümlülüğü de gereklilik ve ölçülülük denetiminden bağışık değildir. Tedbirlerin fiilen peşin cezaya dönüşmesini önleyecek gerekçeli karar, etkili itiraz ve düzenli gözden geçirme güvencelerinin uygulamada nasıl işlediği incelenmelidir.

Kanun önünde eşitlik, farklı dosyalarda mutlaka aynı kararın verilmesi değil; benzer durumlarda aynı nesnel ölçütlerin uygulanmasıdır. Kişinin siyasi konumu, kamu makamlarına yakınlığı veya muhalif kimliği, korunmasının ya da özgürlüğünün sınırlanmasının ölçütü olamaz. Tehdit ihbarlarının ve kamu görevlilerinin şikâyetlerinin ele alınmasındaki hız ve etkinlik farkları, nesnel nedenler ve kurumsal kayıtlarla açıklanabilmelidir. Hukuki güvenlik, vatandaşın devletten koruma isterken de kamusal bir iddiayı dile getirirken de öngörülebilir kurallarla karşılaşmasıdır. Hukukun kişiye göre işlediği kuşkusunu doğuran uygulamaların araştırılmaması, adalete duyulan güveni aşındırır.

Meclis araştırması kapsamında muhalif açıklamalarda bulunan kişilere, televizyon yorumcularına, avukatlara ve gazetecilere yönelik tehditlerde başvuru, risk değerlendirmesi ve koruma süreçlerinin işleyişi; kolluk birimleri arasındaki koordinasyon ve idari denetim mekanizmaları incelenmelidir. Haber ve açıklamalara ilişkin soruşturmalarda uygulanan tutuklama ve adli kontrol tedbirleri ile kovuşturmaya yer olmadığı, beraat ve mahkûmiyet kararlarına ilişkin toplulaştırılmış veriler karşılaştırılmalıdır. Adalet ve İçişleri bakanlıklarından bilgi alınmalı; baroların, basın meslek kuruluşlarının ve uzmanların görüşleriyle etkili koruma, hesap verebilirlik ve temel hak güvencelerini güçlendirecek somut öneriler geliştirilmelidir.

Araştırma, Anayasa'nın 138'inci maddesindeki yargı bağımsızlığı güvencesine uygun yürütülmeli; devam eden davalarda suçluluk tespitine veya yargı yetkisinin kullanılmasına müdahale edilmemelidir. Amaç, bireysel yargı kararlarını değiştirmek değil, olayların gündeme getirdiği kurumsal ve yapısal sorunları belirlemektir. Kişisel veriler, soruşturma gizliliği ve İçtüzük'ün 105'inci maddesindeki sınırlar gözetilerek yürütülecek inceleme, yasama ve demokratik denetim sorumluluğu çerçevesinde kalmalıdır.

Kamu gücü, eleştirel seslere uygulanan kısıtlamalarla değil, yurttaşları tehdide karşı koruyabilmesi ve hukuku ayrımsız uygulayabilmesiyle ölçülmelidir. Avukatın hukuki görüşünü özgürce açıklayabildiği ve gazetecinin habercilik faaliyetini korku altında yürütmek zorunda kalmadığı; korumanın siyasi yakınlığa, yaptırımın siyasi karşıtlığa göre belirlenmediği bir adalet düzeni için, belirtilen olayların ortaya koyduğu sorunların araştırılması ve kalıcı güvencelerin oluşturulması amacıyla Meclis araştırması açılması gerekmektedir.